

خبر

می‌شود، خارج شویم تا از این طریق بتوانیم، مقداری از حجم مطالب را کاهش دهیم. هم چنین می‌توانیم در چارچوب جدید، کارهای عملی را که دانش‌آموزان را بیش‌تر درگیر مباحث تاریخی می‌کنند، افزایش دهیم، بدون این‌که به حجم کتاب‌ها اضافه شود. «آقای دکتر خیراندیش معتقد بود، در تغییر و اصلاح کتاب‌ها

در جست‌وجوی طرحی نو برای کتاب‌های درسی تاریخ جلسه‌ی مشورتی گروه تاریخ «دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی»، روز دوشنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۶ با حضور آقایان دکتر عبدالرسول خیراندیش، دکتر جواد عباسی، دکتر مظاهر حامی کارگر، مسعود جوادیان و حشمت‌الله سلیمی برگزار شد. موضوع جلسه، «راهنمای برنامه‌ی درس تاریخ دوره‌ی متوسطه» بود و شرکت‌کنندگان پیرامون موضوع به اظهارنظر و تبادل نظر پرداختند. ابتدا آقای جوادیان با یادآوری برنامه فعلی درس تاریخ، از حیث اهداف، محتوا و غیره لزوم بازنگری در این کتاب‌ها را یادآور شد. وی اظهار داشت: «حجم زیاد کتاب‌های درسی تاریخ و تناسب نداشتن حجم مطالب با زمان تدریس، از جمله مشکلاتی است که همواره از طرف دبیران تاریخ مطرح می‌شود و لازم است در این باره چاره‌ای اندیشیده شود. راه اول این است که مباحث کتاب تاریخ پیش‌دانشگاهی را بین مطالب دیگر کتاب‌های علوم انسانی پخش کرد و به همان نسبت، مباحثی از کتاب‌های ایران و جهان (۱) و (۲) را به دوره‌ی پیش‌دانشگاهی انتقال داد. در همین ارتباط لازم است، از چارچوب فعلی که در آن تاریخ تفصیلی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی سلسله‌های متفاوت در کتاب‌ها ذکر



لازم است، به نگاه‌ها و نقد و نظراتی که از بیرون به کتاب‌های درسی تاریخ می‌شود، توجه کرد. نمی‌توان به چنین نگاه‌هایی بی‌توجه بود. مطلوب است که مباحث مربوط به تاریخ سیاسی کاهش و مباحث مربوط به فرهنگ و تمدن را افزایش دهیم. روش مناسب برای این کار آن است که نکات مشترک تمدن‌های غیر ایرانی را در یک درس بگنجانیم. در مورد تاریخ اسلام و ایران هم می‌توان به همین شکل به مباحث مربوط به فرهنگ و تمدن اسلام و ایران افزود.

دکتر عباسی اظهار داشت: چنانچه بخواهیم درسی از درس‌های این کتاب‌ها را حذف کنیم، باز هم انتقادات دیگری مطرح می‌شود و ممکن است، افرادی که روی سلسله‌های خاصی نظر دارند، به این کار اعتراض کنند. بنابراین بهتر است به حجم ظاهری کتاب‌ها کاری نداشته باشیم، بلکه محتوا را قدری تغییر دهیم. راه دیگر این است که در نظام ارزش‌یابی درس‌ها تجدید نظر کنیم. به این معنی که بخش اول کتاب‌ها در نوبت اول سال تحصیلی تدریس و امتحان گرفته شود و در نوبت دوم از بخش اول کتاب‌ها امتحان گرفته نشود. اگر بتوانیم مباحث تاریخ‌شناسی را بین کتاب‌های دیگر پخش کنیم و مباحثی از کتاب‌های تاریخ ایران و جهان (۱) و (۲) را به کتاب پیش‌دانشگاهی انتقال دهیم، بخشی از مشکلات کم می‌شود.

دکتر کارگر معتقد بود، برای اصلاح و تغییر کتاب‌های درسی تاریخ چند کار باید انجام شود: یکی این که دفتر تألیف، به عنوان مدافع کتاب‌های درسی، گروه درسی تاریخ را بیش‌تر حمایت کند تا ضریب تعرض به کتاب‌ها کم شود. شورای گروه چارچوب محکمی برای درس‌ها آماده کند و به صورت حرفه‌ای از درس تاریخ دفاع کند. دیگر این که ادبیات کتاب‌های درسی باید ساده و روان شود تا برای دانش‌آموزان قابل فهم باشد.

آقای سلیمی نیز اظهار داشت: «یکی از مشکلاتی که دبیران تاریخ با آن مواجه هستند، نارضایتی دانش‌آموزان از تکرار مطالب تاریخ دوره‌ی راهنمایی در دوره‌ی متوسطه است. این مشکل، هم کلاس تاریخ را برای دانش‌آموزان غیر قابل تحمل می‌کند، چرا که با مطالبی مواجه هستند که یک‌بار در دوره‌ی راهنمایی آن‌ها را خوانده‌اند، و هم برای دبیران مشکل‌ساز است، چرا که دبیر موظف است، طبق سرفصل‌ها و بودجه‌بندی‌های مقرر، محتوای کتاب را در کلاس تدریس کند. برای رفع این مشکل هم لازم است چاره‌ای اندیشیده شود.»

در پایان مقرر شد، موضوعات مطرح شده در جلسه‌ی رسمی شورای گروه مطرح و پی‌گیری شود.

گردهمایی دبیران تاریخ شهر تهران

با دعوت گروه تاریخ متوسطه سازمان آموزش و پرورش شهر تهران، در روز شنبه هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۸۶ سرگروه‌ها و دبیران تاریخ شهر تهران و آقای مسعود جوادیان کارشناس مسئول گروه تاریخ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی، گرد هم آمدند. هدف از این گردهمایی تبادل نظر در خصوص برنامه‌ی چندتألیفی در درس تاریخ معاصر.

در ابتدای گردهمایی، آقای نجف‌پور سرگروه تاریخ متوسطه سازمان آموزش و پرورش شهر تهران ضمن خوشامدگویی و خیرمقدم، پیشاپیش روز معلم را به همکاران تبریک گفت و از آقای جوادیان برای حضور در پشت‌تریبون دعوت به عمل آورد. سپس، آقای جوادیان گزارشی از روند تألیف سه کتاب تاریخ معاصر یعنی ۱- تاریخ معاصر کد ۲۵۳ چاپ ۸۵ که در حال حاضر در چرخه‌ی آموزش قرار دارد ۲- تاریخ معاصر کد ۲۵۳/۱ تألیف موسی حقانی و همکاران ایشان (چاپ آزمایشی) ۳- تاریخ معاصر کد ۲۵۳/۲ تألیف دکتر ولایتی و همکاران ایشان (چاپ آزمایشی)، ارائه داد و در ادامه اهداف و دلایل برنامه چندتألیفی درس تاریخ معاصر را تشریح کرد.

در ادامه هر کدام از سرگروه‌های تاریخ مناطق آموزش و پرورش شهر تهران گزارش نقد و بررسی کتاب‌های مذکور را ارائه و کتاب انتخاب شده توسط منطقه خود را به سرگروه تاریخ شهر تهران معرفی کردند. بر اساس برنامه‌ریزی قبلی، قرار شد گروه تاریخ آموزش و پرورش شهر تهران پس از بررسی و جمع‌بندی گزارش گروه‌های مناطق نوزده‌گانه، نتیجه را به صورت کتبی به گروه تاریخ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی اعلام کند. در پایان، جلسه پرسش و پاسخ برگزار گردید و جوادیان به پرسش‌های سرگروه‌ها و دبیران تاریخ درباره‌ی برنامه چندتألیفی پاسخ داد.

کنگره‌ی بین‌المللی «قزوین در عصر صفوی»

این کنگره، روزهای ۱۷ تا ۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۶ شمسی در دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) برگزار شد. بنا به اظهارات دکتر عادل‌فر دبیر این همایش، به دنبال اعلام فراخوان کنگره، ۱۵۸ مقاله به دبیرخانه‌ی همایش ارسال شد. این مقاله‌ها، به وسیله‌ی اعضای کمیته‌ی علمی کنگره (دکتر احسان اشراقی، دکتر ابراهیم باستانی‌پاریزی، دکتر ناصر تکمیل‌همایون، دکتر محمد دبیرسیاقی، دکتر رضا شعبانی، دکتر یوسف رحیملو، دکتر عبدالرسول خیراندیش، دکتر علی اصغر مصدق، و...) مورد بررسی قرار گرفت و ۳۸ مقاله

برای ارائه انتخاب گردید. در بین ارائه کنندگان مقاله‌ها، تعدادی از استادان و پژوهشگران کشورهای هند، تاجیکستان و جمهوری آذربایجان هم حضور داشتند. ارائه کنندگان مقاله‌ها، به تبیین مسائل تاریخی، ادبی و هنری قزوین در دوره صفویه پرداختند. به گفته‌ی مسئولان این همایش، مجموعه مقاله‌های کنگره در آینده‌ی نزدیک منتشر خواهد شد. عنوان برخی از مقاله‌های کنگره، عبارتند از: جایگاه قزوین در عصر صفوی، اقتصاد قزوین در عصر صفوی، باغ‌های گمشده‌ی قزوین در عصر صفوی، معماری و شهرسازی در قزوین عصر صفوی، تأثیر شاعران قزوین دوره‌ی صفوی در سبک هندی، موسیقی در قزوین عصر صفوی، تاریخ نویسی ایرانی در هنگام پایتختی قزوین، حیات زنان قزوین عصر صفوی، دیوانسالاران و امرای قزوینی مغولان هند، قلعه الموت در دوره صفویه، سفیران خارجی و جهانگردان در قزوین عصر صفوی، چهلستون قزوین، نقش قزوین در سقوط افغان‌ها، شاعران قزوین در عصر صفوی، آبیاری و کشاورزی قزوین در عهد صفوی.

برپایی نمایشگاه ماکت‌های تاریخی

امسال نیز به یاری و لطف خداوند منان، به مناسبت ایام دهه‌ی فجر، نمایشگاهی از خلاقیت دانش‌آموزان مدارس «هفتم تیر»، شهید شفیعی و علامه طباطبائی ناحیه‌ی ۲ مشهد برپا شد. در این نمایشگاه، برخلاف نمایشگاه‌های پیشین، موضوع ماکت‌سازی دانش‌آموزان، آثار تاریخی ایران باستان بود؛ از قبیل: نمایی از گور دخمه مربوط به دوره‌ی مادها، کتیبه‌ی شوش، طاق باستان، مقبره‌ی کوروش سرنیزه‌های برنزی به دست آمده در لرستان، کتیبه‌ی بیستون، شیر اسطوره‌ای دوره‌ی هخامنشیان، کاخ فیروزآباد، سکه‌های دوره‌ی اشکانی، ظروف سفالین از دوره‌ی باستان، نمایی از شمشیر داریوش اول و تاج گذاری خسرو پرویز. هم‌چنین، تصاویر نقاشی برخی از شخصیت‌های ایران باستان از جمله چهره‌ی داریوش. پیامبر ایران باستان زردشت. چهره‌ی سرباز هخامنشی و اشکانی، هرمز، یزدگرد سوم، انوشیروان، پادشاهی پوراندخت و آذرمدخت دوره‌ی ساسانی.

مسئول برپایی نمایشگاه فیروزه سالمی دبیر تاریخ ناحیه‌ی (۲)

مشهد مقدس

انتشار شماره‌ی جدید تاریخ اسلام

بیست و هشتمین شماره‌ی تاریخ اسلام منتشر شده فهرست

مطالب این شماره عبارت است از:

- قبیله‌ی کنده قبل از اسلام، سیاوش عبدی
- مبانی و سازوکارهای دگرگونی فرهنگی در عصر نبوی(ص)، دکتر فاطمه جان احمدی
- جریان‌شناسی سیاسی بنی‌هاشم پس از قیام عاشورا، علی آقاجانی قناد
- ابن ابی العوجا و امام صادق(ع)، دکتر طاهره عظیم‌زاده طهرانی
- فاطمیان، آل بویه و تبلیغات شیعی، دکتر محمود خواجه‌میرزا
- قومس و اسماعیلیان، حسن شادپور
- گفت‌وگوی فرهنگ‌ها: اسلام، ایران و هند، مشیرالحسن / شهرام پناهی خیابوی
- ترجمه‌ی چکیده مقالات به زبان انگلیسی، ابراهیم توبه‌یانی

تاریخ اسلام و ویژه‌نامه‌ی پیامبر اعظم(ص)

- جلد اخیر فصل‌نامه‌ی تاریخ اسلام (بدون شماره) ویژه‌ی پیامبر اعظم(ص) و شامل این مطالب است:
- عربستان پیش از اسلام، مونتگمری وات / ترجمه‌ی دکتر علی ناظمیان‌فرد

- نمودی از جامعه‌ی مسلمانان در آغاز سده‌ی هفتم میلادی، آکیرا گوئر / ترجمه‌ی دکتر شهلا بختیاری
- نگاهی اجمالی بر عدم شکل‌گیری نظام ارزشی جدید در مکه‌ی صدر اسلام، دکتر شبنم برزگر اینانلو
- پیمان مؤاخات، دکتر روح‌الله بهرامی
- مدیریت در بحران، پژوهشی موردی در مدیریت پیامبر اکرم(ص) در غزوه‌ی احزاب، دکتر علی محمد ولوی
- الگوی توسعه در سیره‌ی پیامبر اعظم(ص) (به سوی یک نظریه‌ی توسعه)، دکتر نجف لک‌زایی
- برخوردهای مسالمت‌آمیز پیامبر(ص) با یهود، مصطفی صادقی

- وضع اقتصادی مدینه در عهد نبوی، عبدالله‌العزیز بن ادريس / ترجمه‌ی دکتر شهلا بختیاری
- تأملی در تاریخ وفات پیامبر(ص)، جلیل تاری
- جانشینی پیامبر(ص)، انتقال کاریزما، فهیمه فرهمندپور
- ایران و میراث پیامبر(ص)، دکتر حسین مفتخری
- «طعمه» و تحول آن در تشکیلات اداری و مالی صدر اسلام، دکتر سید جمال موسوی
- ملاحظاتی درباره‌ی کتاب تاریخ صدر اسلام (عصر نبوت)، دکتر حسن حضرتی

- قاضی عیاض و کتاب «الشفاء بتعریف حقوق المصطفی» ،
دکتر علی رضا روحی میرآبادی
- سیره نبوی (ص) در کتاب بحار الانوار ، دکتر حسن
حسین زاده شانه چی

انتشار نشریه ای دیگر در زمینه ی تاریخ

«سخن تاریخ» ، عنوان نشریه ی دانش پژوهان مدرسه ی عالی
«امام خمینی» است . مدیر مسئول آن نعمت الله صفری فروشانی و
سر دبیر آن محمدرضا بارانی است و شماره ی نخست با این مطالب
منتشر شده است :

- سخن سردبیر

- علم الحیل یا مکانیک ، آنوچا کیتاری (مجاهد حارثی)

- نقد و بررسی کتاب «تشیع در هند» ، سید صادق ورقاء حسینی

- نگاهی به زندگانی علی اکبر (ع) ، سید مرتضی حسینی

- معرفی کتاب

- صورالاقالیم یا هفت کشور ، علی اصغر رجاء

- علم تاریخ و تکامل آن نزد مسلمانان تا قرن نهم ، علی حسن

یاسری ، ترجمه ی علی اصغر رجاء

- آشنایی با دانش پژوهان ، مصاحبه با استاد محمد عبادی

- معرفی پایان نامه ها

- معرفی کتاب خانه ی تخصصی تاریخ اسلام و ایران ،

سید محمد سرور هاشمی

رشد آموزش تاریخ ، انتشار سخن تاریخ را به همکاران خود

تبریک می گوید و برای ایشان آرزوی توفیق دارد .

انتشار شماره ی جدید کهن روزگار

شماره ی تازه ی نشریه ی کهن روزگار ، با این مطالب منتشر

شد :

- سخن مدیر مسئول ، ارسطو امیرشکاری

- بررسی تاریخچه ی کاپیتولاسیون در ایران ، مرجان بدیهی

- نگاهی به آثار تاریخی استان های میهن اسلامی

- نقد و بررسی کتاب تاریخ معاصر ایران ، دبیرخانه ی راهبری

درس تاریخ کشوری مستقر در کرمان

- بررسی تاریخی وجه تسمیه ی شهرهای استان کرمان ، ملیحه

توکلی اله آبادی و فاطمه عمرانی

- جنگ جهانی اول و فعالیت انگلیسی ها در کرمان ، غلامعباس

نجم الدینی

- نگاهی به آثار تاریخی استان های میهن اسلامی
- تاریخ در اینترنت
- چگونه تحقیق کنیم و یک مقاله بنویسیم ، فرامرز فیروزی
جهانتیغ
- تازه های نشر
- گزارش فعالیت های استان ها و شهرستان ها ، ملیحه توکلی و
فاطمه عمرانی

- نگاهی به آثار تاریخی استان های میهن اسلامی
- معیارهای ارزیابی عملکرد استان ها در درس تاریخ

شماره های جدید روزگاران

همان گونه که در گزارش گردهمایی سرگروه های تاریخ استان
خراسان رضوی آمده است ، شماره های ۲۰ و ۱۹ آموزگاران در یک
مجلد به این مناسبت منتشر شد . فهرست مطالب این دو شماره
عبارت است از :

- سرآغاز

- نگاهی گذرا به فرهنگ و تاریخ خواف

- گزارشی از همایش تایباد

- نگرشی نقادانه بر مباحث کتاب درسی تاریخ شناسی

- فضایل معاصر خواف

- ارتش در عصر صفوی

- کارگاه و موزه ی آموزشی تاریخ

- خطبه های امام حسین (علیه السلام) در روز عاشورا

- آسبادهای خواف

- ایران و هشت میراث جهانی

- والیان خراسان

- آثار ثبت شده ی خواف در فهرست آثار ملی ایران (از ابتدا تا

۱۳۸۴/۴/۲۶)

- شیوه های تدریس فعال در آموزش تاریخ

- معاهده ی آخال

- شهر آشوب ها

- نقدی بر کتاب تاریخ معاصر ایران

- نقش زردشتی ها در بروز انقلاب مشروطه

- بررسی مجالس مشروطیت

- تعیین سن آثار باستانی

- ره آورد

- جنگ های صلیبی

- وضعیت بارگاه رضوی از هنگام شهادت امام رضا(ع) تا آغاز حکومت سلجوقیان، دکتر سید ابوالقاسم فروزانی
- روابط کادوسی ها با امپراتوری هخامنشی، دکتر حسن کهنسال واجارگاه
- تأملی در رفتارهای اجتماعی-اقتصادی بازرگانان ایران در عصر ناصری، دکتر یوسف متولی حقیقی

انتشار شماره‌ی جدید میراث جاویدان

پنج‌ و ششمین شماره‌ی میراث جاویدان منتشر شد. برخی از مقالات این شماره عبارت‌اند از:
- گستره‌ی تاریخی وقف در جوامع اسلامی، دکتر عبدالعزیزی الدوری، ترجمه‌ی سید حسین اسلامی
- کتابچه‌ی املاک وقفی و خالصه و اربابی ایران، دکتر سید محمد دبیر سیاقی
- بازسازی بلخ براساس وقفیه ۱۵۴۰/۹۴۷، آر. دی. مک چسنی، ترجمه‌ی فریبا پات
- تبارشناسی سادات موسوی، محمدرضا زادحوش
- «حسبه» و «وقف» دو نهاد حقوقی متناظر در جهان اسلام، دکتر علی اکبر خان محمدی
- مسجد مدرسه‌ی فیلسوف الدوله در بازار تهران، مصطفی راستی دوست
- معرفی سه بنای تاریخی- مذهبی در شهرستان بجنورد، رقیه زعفرانلو

انتشار شماره‌ی جدید تاریخ پژوهی

دو شماره‌ی ۲۲ و ۲۳ تاریخ پژوهی در یک مجلد و با این مطالب منتشر شد:
- نقش ایالات متحده‌ی آمریکا در فرایند تشکیل کشور اسرائیل، زهرا عبیدی
- بست و بست نشینی در دوره‌ی قاجار، هادی خوش افتخار
- نگاهی به وضعیت خاندان جوینی، وحیده رضوانی
- دیهگانان، اکبر قاسمی
- جامعه‌ی مدنی، مهوش مردانی
- کوشانیان؛ امپراتوری فراموش شده‌ی ایرانی، لاله فرزین فر
- بررسی وضعیت معماری در ایران با تأکید بر مفهوم و کاربری بناها، وحیده رضوانی
- مسائل اساسی در تاریخ شفاهی ایران، غلامرضا آذری خاکستر
- افتتاح موزه‌ی مردم‌شناسی کلات، علی فرخی

- تمدن پارسی در کتب سوریه
- گزارشی از برپایی نمایشگاه تاریخ در قوچان
- طرح درس سالانه‌ی کتاب تاریخ معاصر ایران
- دبیران تاریخ مؤلف
- مقاله‌های رسیده به دبیرخانه‌ی همایش خواف
- خلاقیت‌شناسی در تاریخ
- همایش سروش رحمت

نامه‌ی تاریخ پژوهان: ویژه‌ی فلسفه‌ی تاریخ

ششمین شماره‌ی این نشریه منتشر شد. فهرست مطالب این شماره عبارت‌است از:
- درآمدی بر مفهوم، فرایند و ویژگی‌های تاریخ‌نگاری شفاهی، محسن الویری
- بحران در روش، میشل بنتلی و علیرضا ملائی توانی
- تاریخ‌نگاری ساختارگرا، هادی تیمومی و مهران اسماعیلی
- نقد منبع در تاریخ، سید ابوالفضل رضوی
- روایت و واقعیت، محمدتقی شریعتی
- تاریخ شفاهی، ترور لومیس و کامران عاروان
- نسبت حقیقت و روش، علی معموری
- روش‌شناسی تاریخی-تحلیلی ابن خلدون، اصغر منتظرالقائم
- فلسفه‌ی نظری تاریخ از دیدگاه قرآن، سید ضیاءالدین میر محمدی
- تاریخ تحلیلی یا تحلیل تاریخ، سید علی رضا واسعی

انتشار شماره‌های جدید فصل‌نامه مطالعات تاریخی

دو شماره‌ی ۱۱ و ۱۲ فصل‌نامه‌ی مطالعات تاریخی با این مطالب منتشر شد:
- حسبه در خلافت عباسی از آغاز تا سيطرة‌ی آل بویه در بغداد، دکتر احمد بادکوبه‌هزاوه
- حج در عهد ایلخانان، دکتر سید ابوالفضل رضوی
- ویژگی‌های اساسی نظام کهن قضایی (عصر حکومت سنتی قاجار/ عصر پیشامشروطگی)، حسن زندیه
- پژوهشی پیرامون جاده‌ی ابریشم و کاروان‌سراهای این مسیر در شمال غرب ایران، نادره شجاع‌دل
- تیپولوژی و کارویژه‌های نقش مقرب السلاطین در عهد ناصری، (مطالعه‌ی موردی: ملیجک)، زهرا علیزاده بیرجندی
- جلایریان و خاندان رشیدالدین فضل‌الله همدانی، دکتر مهدی فراهانی منفرد